

МОВНЕ ВТІЛЕННЯ КОНЦЕПТУ СТРАХ В АНГЛОМОВНИХ ЗМІ

Денісова Д. Д.

(Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка)

Науковий керівник - канд. філол. наук, доцент Коваленко А. М.

Значне місце в сучасних лінгвістичних розвідках займають дослідження лексичного вираження концептів культури, водночас недостатньо дослідженими залишаються емоційні концепти, до яких належить концепт *СТРАХ*. Базою для дослідження особливостей вербалізації концептів як правило виступає художня література. Проте проблема їх реалізації та можливості використання в англомовних ЗМІ недостатньо досліджена і потребує більш детального вивчення.

Актуальність роботи визначається пріоритетною спрямованістю лінгвокогнітивних розробок на формування концептуальних структур знання, які реалізуються у медійному тексті.

Взявши за основу методику побудови номінативного поля З.Д. Попової та Й.А. Стерніна [1, 176-186], ми отримали наступні дані:

• *fear – a distressing emotion aroused by impending danger, evil, pain, etc, whether the threat is real or imagined; the feeling or condition of being afraid* [2];

• синонімічним рядом ключового слова "fear" виступають наступні лексеми: *dread, horror, panic, terror, dismay, awe, fright, tremors, qualms, consternation, alarm, trepidation, timidity, blue funk (informal), bugbear, bête noire, nightmare, anxiety, spectre, phobia, bogey, concern, worry, doubt, nerves (informal), distress, suspicion, willies (informal), creeps (informal), butterflies (informal), angst, unease, apprehension, misgiving(s), nervousness, agitation, foreboding(s), solicitude, frisson, quiver, shudder, tingle, chill, thrill, shiver, disquietude, wonder, respect, worship, reverence, veneration, etc.* [2; 3];

• дериватами – лексеми: *fearer (n), fearlessness (n), fearless (adj), fearsome (adj), feared (adj), fearful (adj), fearfully (adj), fearlessly (adv)* [2; 3];

• антоніми слова представлені лексемами: *courage, fearlessness, bravery, security, calm, intrepidity, liking, fondness, penchant, predilection* [2; 3].

Досліджуючи реалізацію концепту *СТРАХ* на матеріалі англомовних статей, ми спиралися на виділене номінативне поле концепту, проте, зважали також і та той факт, що будучи емоційним концептом, концепт *СТРАХ* може розкриватися також через "слова-класифікатори", які імплікують почуття страху.

Аналіз фактичного матеріалу дозволив виявити, що концепт *СТРАХ* реалізується в англомовній пресі на двох рівнях:

• лексичному, який представлений: лексичними одиницями (ЛЮ) синонімічного ряду концепту *СТРАХ*; конотативними прикметниковими та дієслівними ЛЮ; конотативними ЛЮ, які викликають в свідомості читача асоціації з емоцією страху; вживанням модальних дієслів;

• синтаксичному, який виражається: питальними структурами (наприклад, риторичними запитаннями); переліченням.

Наведемо приклад реалізації концепту *СТРАХ* на лексичному рівні.

French President Nicolas Sarkozy made a desperate plea on Thursday to save the euro. "The entire world is watching. We must do everything" to save the euro, Sarkozy said. German Chancellor Angela Merkel echoed Sarkozy's sentiment, saying, "We need to have more Europe" as the region battled the ongoing effects of the financial meltdown (The Daily Beast, December 8, 2011).

У наведеному фрагменті мова йде про намагання лідерів європейських держав вирішити проблему падіння курсу євро. Відчуття страху в даному випадку передається через використання слів-класифікаторів (*desperate* – доведений до розпачу; *ongoing* – безперервний; *meltdown* – економічна криза, яка за серйозністю аналогічна руйнуванню ядерного реактору), які в контексті створюють додаткову напруженість ситуації: речення *Nicolas Sarkozy made a desperate plea* вказує на безвихіддя ситуації, оскільки навіть так могутня людина як президент країни, змушена опускатися до рівня відчайдушних балагань; фраза *the ongoing effects of the financial meltdown* імплікує інформацію про те, що загроза кризи серйозна та невідворотна.

Окрім слів-класифікаторів, для посилення ефекту вжито модальне дієслово *must*, яке вказує на те, що ситуацією не можна нехтувати.

Розглянемо приклад розкриття концепту *СТРАХ* на синтаксичному рівні.

From empty hotel rooms to idle factory equipment to workers in part time jobs, the economy is stuck with excess capacity (The Wall Street Journal, March 20-22, 2009).

Автор повідомляє читачу про існування певного застою в економіці. Проте завдяки низці прийомів він перетворює коротке речення на сильно емоційно забарвлене повідомлення, викликаючи у читача відчуття страху шляхом нагнітання через перелічення: *empty hotel rooms, idle factory equipment, workers in part time jobs* та використання слів-класифікаторів (*empty* – порожній (наводить на думки про самотність, занедбаність; задіє вроджений детермінант страху – самотність); *idle* – непрацюючий, занедбаний; *to be stuck* – зав'язнути (вказує на безвихіддя), *an excess capacity* – нереалізований виробничий потенціал).

Таким чином, нами було визначено номінативне поле концепту *СТРАХ* та з'ясовано, що в медійному тексті даний концепт розкривається на лексичному та синтаксичному рівнях.

1. Попова З. Д. Когнитивная лингвистика / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – М. : Восток-Запад, 2007. – 315 с.

2. American Heritage Dictionary : 4th edition, Houghton Mifflin Company. – Режим доступу : <http://www.answers.com/library/Dictionary-cid-74243>.

3. Longman Dictionaries Online. – Режим доступу: <http://www.longmandictionariesonline.com>.